

УДК 330.322

*Шкода М. С., д.е.н., доцент  
Сорока Павло, магістр*

*Київський національний університет технологій та дизайну*

## **ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙ**

Основними складовими інноваційної діяльності є новації, інвестиції та інновації. Новації формують ринок новацій, інвестиції на їх впровадження – ринок капіталу, інновації – ринок чистої конкуренції нововведень. Ці три компоненти разом з інноваційною інфраструктурою утворюють сферу інноваційної діяльності.

Сфера інноваційної діяльності – система взаємодії інноваторів, інвесторів, товаровиробників конкурентоспроможної продукції через розвинуту інноваційну інфраструктуру.

Ринок новацій. Основним товаром на цьому ринку є науковий і науково-технічний результат – продукт інтелектуальної діяльності, на який поширюються авторські права, оформлені відповідно до чинного законодавства.

Ринок чистої конкуренції нововведень. Товаром на ньому виступають різноманітні інновації (технічні, економічні, організаційні, соціальні тощо), реалізація яких дає змогу суб'єктам підприємницької діяльності отримати певні конкурентні переваги.

Ринок інвестицій. Основним товаром на цьому ринку є вільні фінансові кошти різних організацій, фінансово-кредитних установ, фондів тощо, які можуть бути залучені суб'єктами підприємництва для реалізації інновацій. їх ціна, обсяги та період, на який вони можуть надаватись, значною мірою впливають на інноваційну активність підприємств.

Інноваційна інфраструктура. Забезпечує організаційну, правову та економічну підтримку інноваційної діяльності на різних рівнях і в різних формах.

Інноваційна інфраструктура – сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні, тренінгові тощо).

Складовими інноваційної інфраструктури є фінансово-кредитні установи; зони інтенсивного науково-технічного розвитку (технополіси); технопарки (технологічні парки, агропарки, інноваційні парки); інноваційні центри (технологічні, регіональні, галузеві); інкубатори (інноваційні, технологічні, інноваційного бізнесу); консалтингові (надання консультацій) фірми, компанії та ін.

Фірми, які не здатні самостійно створити інновацію, підключаються в інноваційний процес на стадіях її дифузії. За часом залучення до інноваційного процесу та підходом до вибору інновацій ринкові суб'єкти поділяють на чотири категорії: експлеренти, патієнти, комутанти і віоленти.

Експлеренти. Це фірми, що спеціалізуються на створенні нових чи радикально змінених старих сегментів ринку. Вони є розробниками нової продукції, для чого створюють у себе потужні дослідницькі відділи та конструкторські бюро. Впроваджуючи принципово нові продукти, вони отримують надприбуток за рахунок їх великої наукомісткості і внаслідок швидкого виведення їх на ринок. Такі фірми найбільше ризикують, але в разі успіху отримують найбільшу віддачу.

Комутанти. Використовують інновації, створені іншими (як правило, віолентами), збагачуючи їх індивідуальними характеристиками, пристосовуючись до

невеличких за обсягами потреб конкретного клієнта. Вони підвищують споживчу цінність товару не за рахунок надвисокої якості (як пацієнти), а завдяки індивідуалізації. Підвищена гнучкість комутантів (за що вони отримали назву «сірих мишей») дає змогу їм утримувати конкурентні позиції. Зазвичай комутанти – це дрібні фірми, які використовують інновації на стадії їх старіння.

Віоленти. Орієнтуються на інновації, що здешевлюють виготовлення продукції, водночас забезпечуючи їй рівень якості, якого вимагає основна маса споживачів. За рахунок низьких цін і середньої якості фірма завжди конкурентоспроможна. Віолентом може стати фірма-експлерент на етапі використання інновації, що отримала масове визнання.

Існують фірми, які займаються суто інноваціями, вбачаючи у цьому спосіб отримання надприбутку через виведення на ринок відсутнього на ньому продукту. За свою схильність до ризику, пов'язану зі створенням радикальних інновацій, такі фірми дістали назву венчурних.

Венчурні фірми – переважно малі підприємства в прогресивних з технологічного погляду галузях економіки, що спеціалізуються у сферах наукових досліджень, розробок, створення і впровадження інновацій, пов'язаних з підвищеним ризиком.

#### Література

1. Білошапка В. А. Управлінська результативність в розвитку міжнародних компаній. К.: КНЕУ, 2007. 234 с.
2. Гринюк Н. А. Корпоративні підприємства: сутність та особливості. *Електронний науковий журнал «Молодий вчений»*. 2017. № 3 (43). Березень. С. 626–629. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3/145.pdf>.
3. Гой І. В., Смелянська Т. П. Підприємництво: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 368 с.
4. Онищенко В. П. Основні концептуальні положення сучасного міжнародного менеджменту. *Економіка України*. 2008. № 11. С. 4–18.

**УДК 330.1: 335.01**

*Белялов Т. Е., д.е.н., доцент*

*Київський національний університет технологій та дизайну*

### **РОЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПОСТВОЄНОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ**

Українські заклади вищої освіти – це середовища для інтелектуального розвитку особистості, вивчення та розуміння навколишнього світу, вони є драйверами інновацій та основою економічного зростання України та Європи.

Активні бойові дії по всій території України, що тривають внаслідок агресії російської федерації породили цілу низку проблем у сфері вищої освіти, одна з яких – забезпечення стабільності та безперервності освітнього процесу. Насьогодні 14,33 млн українців перетнули кордон з країнами ЄС з 24 лютого 2022 року (за даними ЮНЕСКО), 440 дітей загинули, 820 отримали поранення. Під час військових дій пошкоджено 2667 закладів освіти, повністю зруйновано 331, з них пошкоджено 157 закладів ФПВО та вищої освіти, в 21 повністю зруйновано [1].

Отже, широкомасштабна агресія російської федерації проти України спричинила низку гострих проблем у сфері науки та інновацій, які потребують розв'язання навіть у таких складних умовах, коли ведуться військові дії, вже частково зруйнована або пошкоджена дослідницька інфраструктура та триває її подальше руйнування, наукова сфера втрачає науковий потенціал, наукові й науково-педагогічні працівники вимушені залишати власні домівки та місця працевлаштування. Саме тому, першочерговими